

שאלת המלוכה - פ"ח

Sanhedrin 20b

R. Jose said: All that is set out in the Chapter [relating to the king], the king is permitted to do. R. Judah said: That section was stated only to inspire them with awe, for it is written, Thou shalt in anywise set him king over thee, [meaning], that his awe should be over thee.

And thus R. Judah said: Three commandments were given to Israel when they entered the land: [i] to appoint a king, [ii] to cut off the seed of Amalek, and [iii] to build themselves the chosen house. While R. Nehorai said: This section was spoken only in anticipation of their future murmurings, as it is written, And shalt say, I will set a king over me etc.

It has been taught: R. Eliezer said: The elders of the generation made a fit request, as it is written, Give us a king to judge us. But the am ha-arez acted unworthily, at it is written, That we also may be like all the nations and that our king may judge us and go before us.

1. סנהדרין כ"ב

רבי יוסי אומר: כל האמור בפרשת מלך - מלך מותר בו, **רבי יהודה** אומר: לא נאמרה פרשה זו אלא כדי לאיים עליהם, שנאמר שום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך.

וכן היה **רבי יהודה** אומר: **שלוש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ**: להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה. **רבי נהוראי** אומר: לא נאמרה פרשה זו אלא כנגד תרעומתן, שנאמר +דברים י"ז+ ואמרת אשימה עלי מלך וגוי

תניא, **רבי אליעזר** אומר: זקנים שבדור - כהוגן שאלו, שנאמר +שמואל א' ח'+ תנה לנו מלך לשפטנו, אבל עמי הארץ שבהן קלקלו, שנאמר +שמואל א' ח'+ והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו.

<p style="text-align: center;">דברים יז</p> <p>(יד) כִּי תָבֵא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וּרְשִׁתָּהּ וְיִשְׁבְּתָהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ</p> <p>אָשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי:</p> <p>(טו) שׁוֹם תִּשָּׂם עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקְּרֹב אַחִיד תִּשָּׂם עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תֹכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נְכָרִי אֲשֶׁר לֹא אַחִיד הוּא:</p>	<p style="text-align: center;">עמי הארץ - שמו"א ח</p> <p>(ט) וְיִמְאַנּוּ הָעָם לְשִׁמְעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ</p> <p>לא פי אם מלך יהיה עלינו: (כ) וְהֵינּוּ גַם אֲנַחְנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם</p> <p>ושפטנו מלכנו וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת מַלְחַמֹּתֵינוּ:</p>	<p style="text-align: center;">זקנים - שמו"א ח</p> <p>(ה) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה זְקֵנִת וּבְנִיךָ לֹא הֵלְכֵנוּ בְּדַרְכֶיךָ.</p> <p>עתה שימה לנו מלך לְשַׁפְּטֵנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם:</p> <p>(ו) וַיַּרְע הַדָּבָר בְּעֵינַי שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תִּנְהַלְנוּ מֶלֶךְ לְשַׁפְּטֵנוּ ...</p>
--	--	---

שנאמר תמחה את זכר עמלק, ולבנות בית הבחירה שנאמר לשכנו תדרשו ובאת שמה.

הלכה ב

מינוי מלך קודם למלחמת עמלק, שנאמר אותי שלח ה' למשחך למלך עתה לך והכיתה את עמלק, והכרתת זרע עמלק קודמת לבנין הבית, שנאמר ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו ויאמר המלך אל נתן הנביא אנכי יושב בבית ארזים וגוי, מאחר שהקמת מלך מצוה למה לא רצה הקב"ה כששאלו מלך משמואל, לפי ששאלו בתרעומת, ולא שאלו לקיים המצוה אלא מפני שקצו בשמואל הנביא, שנאמר כי לא אותך מאסו כי אותי מאסו וגוי.

4. ספרי דברים פסקא קנו

ואמרת אשימה עלי מלך, **רבי נהוראי** אומר הרי זה דבר גנני לישראל שנאמר כי לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלך עליהם

אמר **רבי יהודה** והלא מצוה מן התורה לשאול להם מלך שנאמר שום תשים עליך מלך, למה נענשו בימי שמואל לפי שהקדימו על ידם.

2. רמב"ן דברים פרק יז פסוק יז

(יד) ואמרת אשימה עלי מלך - על דעת רבותינו (ספרי ראה סז), (סנהדרין כ ב) כמו ואמור אשימה עלי מלך, והיא מצות עשה שיחייב אותנו לומר כן אחר ירושה וישיבה, כלשון ועשית מעקה לגגך (להלן כב ח), וזולתם. והזכיר "ואמרת", כי מצוה שיבואו לפני הכהנים הלויים ואל השופט ויאמרו להם רצוננו שנשים עלינו מלך:

ולפי דעתי עוד, שגם זה מרמיזותיו על העתידות, שכן היה כששאלו להם את שאול אמרו לשמואל (ש"א ח ה) שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים, וכן כתוב שם (פסוק כ) והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו וגוי, כי מה טעם שתאמר התורה במצוה "ככל הגוים אשר סביבותי", ואין ישראל ראויים ללמד מהם ולא לקנא בעושי עולה, אבל זה רמז לענין שיהיה, ולכך באה הפרשה בלשון הבינוני, כאשר פירשתי כבר (לעיל ד כה):

3. רמב"ם מלכים א

הלכה א

שלוש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ, למנות להם מלך שנאמר שום תשים עליך מלך, ולהכרית זרעו של עמלק